

BRADAVICE

Informace pro pacienty Dermatovenerologické kliniky

Březen 2016

Co jsou bradavice a jak vznikají?

Bradavice jsou uzlíkovité vyvýšeniny kůže s často nepravidelným, rozbrázděným povrchem, takže vzhledem připomínají například květák. V lékařské terminologii se bradavice nazývá verruca (mn. č. verrucae). Ve většině případů se na kůži postupně vytvoří více bradavic, často seskupených na určitém místě. V okolí původní (mateřské) bradavice se tvoří menší (dceřiné). Jejich velikost kolísá od špendlíkové hlavičky až do 1 cm, vzácně jsou i větší. Nejčastějším místem výskytu bradavic jsou ruce a prsty na ruce, ale mohou být na kůži kdekoli. Méně často se tvoří na sliznicích, například v dutině ústní. Bradavice se mohou vyskytnout u lidí všech věkových skupin, nejčastěji se však objevují u dětí a mladších osob.

Bradavice jsou způsobeny virem, a proto se mohou přenášet z člověka na člověka a často se šíří při škrábání kůže. Po kontaktu s virem se bradavice vytvářejí se zpožděním tří až šesti měsíců.

Jaké jsou příznaky?

Bradavice se vyskytují v různých formách. Tzv. běžná bradavice (lat. verruca vulgaris) vypadá jako hrbolek tvrdé kůže s nepravidelným zrohovatělým povrchem. Vyskytuje se často v menším počtu na rukou, někdy na kolenou, loktech a na obličeji. Někdy mohou splývat i do větších ložisek.

Bradavice se také často vyskytují na ploskách nohou (lat. verruca plantaris). Jsou plošší, často velmi tvrdé, jakoby vtlačené do hloubky a někdy bolestivé při stání nebo chůzi.

Vzácnější formou je bradavice plochá (lat. verruca plana). Tyto bradavice jsou kulaté nebo oválné, jen lehce vyvýšené nad povrch kůže a jsou hladké. Většinou mají barvu kůže, takže nejsou příliš nápadné. Jsou přítomny ve velkých skupinách často na obličeji nebo na končetinách.

Jak se stanoví diagnóza?

Bradavice mají většinou velmi charakteristický vzhled, a tak stanovení diagnózy nebývá obtížné. Jen ve vzácných případech je zapotřebí odebrat kousek tkáně na mikroskopické vyšetření.

Jak se bradavice léčí?

Účelem léčby je zničení infikované části kůže, které vede k zániku virových částic. U většiny pacientů dojde i bez léčby ke zhojení bradavic. Většinou to bývá do dvou let, ale může to trvat léta. Některé bradavice se ale i přes podávanou léčbu někdy nedaří odstranit a léčba je velmi obtížná a zdoluhavá a léčebné metody je třeba střídat nebo kombinovat.

Běžně se používají různé masti, roztoky nebo laky obsahující kyselinu salicylovou. Tyto prostředky především odstraňují zrohovatělou část kůže a vytvářejí tím nevhodné prostředí pro přežití virů. Aby se nepoškodila i okolní zdravá kůže, používají se někdy ochranné masti, které se aplikují do bezprostředního okolí bradavic. Tato léčba vyžaduje vždy trpělivost a pravidelné používání předepsaného prostředku podle instrukcí lékaře.

U plochých bradavic se používají krémy nebo roztoky s nižším obsahem salicylové kyseliny; poslední dobou se s úspěchem používá i lék tretinoin.

Častá je léčba zmrazením tekutým dusíkem, kterou provádí lékař. Nevýhodou této léčby je bolestivost během a po léčbě a možný vznik puchýřů. Bolestivé je zmrazení bradavic hlavně v blízkosti nehtů.

Některí lékaři používají metodu seškrábnutí bradavic ostrou lžičkou po předchozím místním znecitlivění a místo se ještě ošetří elektrickou jehlou, která spálí postiženou tkáň.

Léčba laserem je méně používaná a bývá doporučována tehdy, když ostatní metody selhaly nebo je nelze z různých důvodů použít. Používají se tzv. vysokovýkonné lasery (CO2 nebo barvivové), které mají jen některá specializovaná pracoviště.

Chirurgická léčba se používá spíše výjimečně a například u bradavic na ploskách se vůbec nedoporučuje.

Jaké je očekávání průběhu nemoci?

Jak již bylo řečeno, mohou bradavice samy zmizet bez léčby, může to však trvat dlouhou dobu. Zvlášť úporné jsou bradavice kolem nehtů. Léčba bradavic vyžaduje důslednost, pravidelnost a trpělivost. I po vyhojení bradavic se může kdykoli infekce opakovat.

Vypracoval/a: prof. MUDr. Karel Pizinger, CSc.

Schválil/a: prof. MUDr. Karel Pizinger, CSc.

Dne: 16.3.2016

Platnost do: revize